

העם

שנה טובה

תשי"ד באה, ברעידת'אדמה שאיש (מלבד יזרעלי) לא הרגיש בה, וברעידות'קיבה לרבבות אזרחיים, שלא חישבו נכונה את כמות המזון הדרושה להם לשלושה ימים של חג רצוף.

הרוד מחיפה ביקר את הסבא בירושלים, הסבא מירושלים ביקרה אצל הודונית ב" תל'אביב. במכוניות פרטיות ובטנדרים, בהם היו תלויות השמלות על מקלות, למען לא המענה, טיילה ישראל.

ממשלת ישראל תרמה את תרומתה לשמ" חת החג בצורה של הענקת פעה נוספת לחיים, אותה הרוויחה בלי דביוס עליידי שינוי השעון. האורחים קיבלו את השעה כברכה, קיוו בליבם שהזות מחוגי השעון אחורה לא הסמל את השנה הבאה.

מדיניות

בתנאי

אנשים רבים סבורים כי משרד'החוק ה" ישראלי אינו מוסיף הרבה למדינה. אולם לפחות איש אחד סבור כי משרד'החוק מוסיף לשמה. איש זה הוא ד"ר נחום גולדמן, האיש הגדול של הסוכנות היהודית ואחד היועצים המעטים המקובלים על דוד בן-גוריון.

נחום גולדמן הוא האיש שסלל את הדרך למשאומתן על השילומים מגרמניה, בשלב הראשון, הסודי ביותר, זמן רב לפני שה" עולם שמע לראשונה מפי קונראד אדנאור על נכונות הגרמנים לשלם (ראה אנשי השנה).

כשסיים משאומתן זה בהצלחה, עלה על דעתו של גולדמן רעיון חדש: אם הצלח לגשר על פני השנאה התהומית בין הגרמנים והיהודים, מדוע לא יעלה בידו לבנות גשר גם על תזום שניה, חשובה הרבה יותר — זו המפרידה בין ישראל והערבים?

ד"ר גולדמן אינו האיש השומר דברים כאלה בסוד. לא מזמן הודיע, בצורה ח" משמעותית: הוא מוכן להניח את היסוד למשא ומתן ישיר בין ישראל והערבים. יותר מכן, הוא מוכן לערוב אפילו להצלחת הענין. רק תנאי אחד בלייעבור העמימי נחום גולדמן, לפני שיקבל על עצמו את המשימה

ניסו מוקש-זמן לנמל. הוא רק חיכה שיאס" רוהו, כדי לפתוח בשירת תגליות מופצצות על המחותרת. מחזה היתולי בהמטאסט לא יכול להיות מצחיק יותר.

העקבות הובילו, לדברי המשטרה, לצעיר תל'אביבי, שקט ומכונס בתוך עצמה. פתחה שמיר אינו איש חדש בחוגי המחותרת: עוד לפני שמונה שנים בלט הצעיר בעל הפנים הילדותיים וההתנהגות הרצינית, שהיה אז מפקד קן בית"ר בתל'אביב, כמנהיג פוטנ" ציילי. באחד הימים גורש מתפקידו. היתה זאת הסואה לקבלת תפקיד גבוה למדי ב" אצ"ל.

אם אמנם נתגלתה מחותרת, הרי התעוררו כמה שאלות: האם היתה קשורה למחותרת שחבריה נדונו בסרפנד, או שהיו לה קשרים משותפים עם מעשה דוב שילנסקי, או שהיתה זאת התפתחות חדשה לגמרי.

בינתיים היתה התוצאה היחידה: מתן הצדקה נוספת ליועץ המשפטי לחוקק חוקים נגד חופש הפרט.

גם נציבות בית"ר שיתפה פעולה. הכריזה היא, בפקודת יום מיוחדת שלא הכתישה את שייכותו של שמיר לענין: "הבית"רים במולדת גאים בנציבם ושולחים לו ברכת נאמנות." לפי כל הסימנים לא היה בית"ר מקבל באי-רצון החלטה ממשלתית על איסור ר, דבר שהיה מעלה את קרנו ויוצר מתח בין אוהדיו. אולם למרות השמועות לא גיל" תה הממשלה כל נסיה לעשות לו טובה זו.

השם הישן

לפני 15 שנה הודעונו שש מאות אלף תושבי פלשתינה (א"י) היהודיים עקב ה" פעת ספר דק, שנשא את השם ירושלים מחכה. הספר תאר את הנעשה בתוך תוככי צמרת מפא"י. לפי תאור זה היה השלטון המעשי מרוכז בידי שלושה אנשים — ברל כצנלסון, דוב הוז ודוד רמז — ואילו דוד בן-גוריון לא היה אלא דמגוג חשוד במפ" לגתו. לפי הספר אף נכלא בני. ג"י. פגם בחדרו, על שהפר את מרותו של ברל.

גיבור הספר היה איש מפא"י לשעבר, שהקדיש בגבורה את חייו להקצת חבריו לשעבר. לא היה צורך בדמיון רב כדי לדעת מי האיש: אורי צבי גרינברג, שאוסף שי"

פרץ, הועמד זאב ייבין למשפט צבאי שני בסרפנד. עוד לפני שהושפט אמר את המילה הראשונה, הודיע הדור: "מדריך המחותרת — לד"ן."

מנגנון

צאתו של שפם

המטה הארצי של משטרת ישראל היה מאז ומעולם יצור עדין מאד. כלפי חוץ היה זה בנין תלת'קומתי, מוקף מכוניות מצוחצחות והומה לובשי מדים מבריקיכוד" כבים. אולם ליודעי'דבר היה זה מנגנון שהח" זיק רק בקושי מעמד תחת לחץ כוחותיו המתנגשים בקרבו.

שני הכוחות העיקריים היו שני העווריים למפקח'הכללי. העוור האחד היה עמוס בן-גוריון, בנו של בני. ג"י. ואבי שנים מנכדיה, צעיר נמוך'קומה ובעל חיוך ערמומי שהיה מייגר בצבא הבריטי. לפני יריבו בנפס, היה ישורון שיף, בעל שני קצין'קוואקים, מגודל שפם אימתני וקול עדין. ישורון, בני של מורה חותיק, אחי הסופר מידד (שמעון צהמארה) שיף, ואבי שתי ילדות חמודות, היה ממונה על אגף החקירות, בעוד שעמוס

יהיה עוד מתחרה רציני. ברגע שהשפם הגדול יעזוב את הבניין ליד פסי הרכבת, יהיה עמוס בן-גוריון האיש מס' 2 במשטרת ישראל.

אחירו של גאון

"אינני יכול עוד", נאנח השבוע סגן מנהל כלל של אחד ממשרדי הממשלה, הועמד לפ" רוש מן השרות. "כל יועץ משפטי במשרדי, הכפוף למרותי, משתכר 60 או 70 ל"י בחודש יותר ממני, וכן כל מהנדס, כלכלן וסטטיס" טיסקאי. ואילו אני זוכה רק בכבוד — אני הבוס..."

היתה זו בעייתם של כל פקודי הממשלה הגבוהים, שלא היו בעלי מקצוע אקדמאי, אולם היו אחראים על בעלי דרגות אלה. לחברי הממשלה היתה תשובה פשוטה. עורך דין לומד שש או שבע שנים, משקיע כסף רב בהשתלמותו. התוספת המקצועית באה להחזיר לו את השקעתו. ואילו פקוד ממשלתי גבוה, מן הדין אמנם שיהיה מוכשר ומנוסה יותר, אך הכשרתו לא עלתה לו בכסף. להיפך, היא הכניסה לו שכר. לא היתה זאת נחמה לפקידים הגבוהים. עבור מה משלמים, שאלו הם, עבור הלימוד

זאב ייבין וראובן פרץ בסרפנד האב, הבן והרוח הקדושה

או עבור העבודה והאחריות? הרי לא יתכן שפקיד גבוה יקבל רק 20 לירות בחודש יותר מאשר פיקודי הבינוניים. לאגוז קשה, מפצח חלש. הפקידים הגבוהים לא הסתפקו באנחות. הם יודעים שאין להם מה לצפות מאיגוד עובדי המדינה, המנוהל על-ידי אנשי מפא"י ושכל תפקידו להשתיק תביעות של עובדים. במקום זה יסרו חטיבה עצמאית משלהם.

אולם הממשלה לא התלהבה מן ההתפתחות, ומן הצורך לשלם לפקדיה רבבות לירות נוספות בחודש. היא התקיפה התקפה נגדית. יעדה את תפקיד חיל החלוץ לאיגוד העובדים. זה תקע סכין בעורף החטיבה החדשה, הכריז עליה כבלתי'חוקית, טען שאינה רשאית ל" נהל כל משא ומתן: "מי צריך את הגאונים האלה, שאין להם שום הכשרה?" אולם החטיבה, הכוללת את רוב רובם של מנהלי המנגנון, היא אגוז קשה מאוד. גם איגוד עובדי המדינה אינו מפצח די חזק בשביל אגוז כזה.

111

טעם לוי

"אני חף מפשע! קחו את אשתי ואת ילדי ותנו להם לגור ולאכול בתא שלי!" האיש שזעק מלים אלה היה יוסף מנקס, האופה מגבעתיים, המוחזק זה החודש הש" ליש במשטרת גלמי לפי הסעיף 111, ללא משפט וללא האשמה. הוא הובא, השבוע, לפני ועדת השלושה, בראשותו של השופט העליון שלמה זלמן חשין, נעים ההליכות שעליה הוטל להגיש לפרקליטות הצבאית המלצות ביחס להמשך המעצר.

אחר השיבה האחרונה המליצה הועדה לשחרר את השנים. אולם הפרקליטות הצב" אית הגיבה בצורה מקורית: הודיעה שגילהה חומר נוסף נגד העצורים. הועדה נאלצה ל" התחיל בכל הפרוצדורה מחדש. השבוע, בישיבה שהתקיימה כאלים בית

בן-גוריון ריכז בידיו את אגף האירגון שכלל את כל שרותי המטה. מעל לשניהם עמדו המפקח הכללי, יחזקאל סהר, וסגנו, יוסף נחמיאס. ביחוד זה האחי רון, שניהל את העבודה האירגונית היום יומית של המטה, החזיק את השנים בידיים. אולם לפני כמה חדשים התפטר נחמיאס. מקר" מו של מס' 2 התפנה. היה ברור שהמאבק עומד לפני הכרעה סופית.

חדר נפרש, לשני היריבים היו נקודות חזקות. עמוס הגמיש והפיקח התבלט בכמה מבצעים ארציים (ביניהם "מיבצע שטן" ביש" המזל לגילוי רוצח רחל לוי, והמיבצע הגי דול במשק יפתח) והוא היה קרוב ל"בוסי". אולם קרבתו זו היתה גם חולשתו — קשה היה לבני. ג"י. להעלותו בדרגה מבלי שהדבר יראה בעיני רבים כפרוטקציה.

לעומת זאת היה ישורון שיף איש קשה. איש לא הטיל ספק ביושרו ובכושרו והוא נחשב לאדם הלוחם ללא פשרות בשחיתות ובקנוניות. אולם יחד עם זה התיחס כולזול רב לדעת'הקהל, דבר שהקנה לו אויבים ר" בים בציבור ובעתונות.

ישורון גם לא אהב התערבות מלמעלה בעבודתו, דבר שלא חיבב אותו על מטה המשטרה. אולם היה לו קלף חשוב: כאיש המחלקה המדינית של הסוכנות, היו לו קשרים עזים עם מנגנוני המסתורי של ראובן שילוח.

לא היה מוצא קל מן המיצר. משך זמן מה חשבו האחראים על פתרון מהפכני: להחליף את המפקח הכללי עצמו בבוס חדש, שיטיל את צילו על השניים. אולם כל המר" עמידם שהוצע להם השלט האדום מס' 1, סירבו באדיבות. בינתיים הפסד עמוס בן-גוריון את חדרו הנטוש של נחמיאס.

השבוע נפתרה הבעיה באופן פתיע. ישורון שיף הגיש את התפטרותו, שאושרה על-ידי הממשלה, יעבור כנראה למשרד אחר. במקומו יבוא איש מן המחוזות, שלא

ישורון שיף (במרכז) המפקח, הסגן ושני העוזרים

ריו ספר הקסרוג והאמונה הניח באותם הימים את היסודות הרוחניים לארגון הצבאי הלאומי.

מחבר הספר היה ד"ר ייבין, ידיד נפשו של אורי צבי (שאף התארח שנים רבות בביתו). כשפעולת אצ"ל הפכה מסוכנת ואורי צבי גרינברג פרש לקרן הנוחית של שירתו. ליווה אותו ד"ר ייבין, נעלם מעיני הקהל הרחב.

השבוע הופיע השם ייבין מחדש, לא רחוק מן המקום שם נעלם לאחרונה, לפני תריסר שנים. הפעם היה נושא השם בנו של בעל ירושלים מחכה, צעיר שגדל בבית תחת הש" פעמת הכפולה של אביו והרית הקדושה של אורי צבי. יחד עם צעיר שני, ראובן

לידו, קצין'תפקידים'מיוחדים מאיר נ"ר ב"ג, המקשר בין המשטרה והבולשת הפו" לישית.

ההיסטורית: שמשרד'החוק של ממשלת ישראל לא יתערב ולא יגע בשום שלב שהוא במשאומתן זה.

מחותרת

שיתוף פעולה

לו היה קיים הסכם סודי לשיתוף'פעולה בין ממשלת ישראל והמחותרת, לא יכול היה מועד המנסת הפצצה לנמל חיפה להיבחר ביתר כשרון.

דעת'הקהל היתה נסערת אחרי סיום משפט המחותרת הראשון בסרפנד. כמעט בעיני כל היו הענשים מופרזים ביותר. התיקים היו מונחים על שולחנו של פנחס לבון, שעליו היה לאשר את פסק'הדין. היתה תקוה כי תחת לחץ דעת'הקהל יופחתו העונשים עד לחצי, לפחות.

והנה, באותו רגע ממש, נתפס צעיר בכ"י